

LEADER – co to jest LEADER?

LEADER to program unijny, którego celem jest aktywizacja mieszkańców wsi i oddolne, innowacyjne realizowanie niewielkich lokalnych projektów. Cechą LEADERA jest budowanie kapitału społecznego mieszkańców poprzez ich aktywizację i polepszenie zarządzania lokalnymi zasobami. Nazwa programu LEADER, to akronim z języka francuskiego *Liaison entre actions de développement rural* co oznacza powiązanie działań z zakresu wsi. Program finansowany jest ze środków wspólnotowych Europejskiego Funduszu na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 i współfinansowany ze środków budżetowych. W obecnej perspektywie finansowej (lata 2007 – 2013), polityka rozwoju obszarów wiejskich w Polsce realizowana jest poprzez Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (PROW 2007 – 2013). Oś 4 LEADER jest jedną z czterech osi priorytetowych PROW 2007-2013.

Lokalne Grupy Działania - wiejskie stowarzyszenia i fundacje

W kraju funkcjonuje ponad 300 organizacji pozarządowych: stowarzyszeń, związków stowarzyszeń lub fundacji wybranych przez samorzady województw, których głównym zadaniem jest aktywizacja społeczności lokalnej w ramach unijnego programu LEADER. LGD. Głównym zadaniem LGD jest realizacja lokalnej strategii rozwoju dla obszaru, na którym działają. Obejmują swoim działaniem najczęściej obszar kilku gmin. Lokalne organizacje wiejskie odpowiadają również za zbieranie i wstępną ocenę wniosków składanych przez ubiegających się o wsparcie ze środków PROW 2007-2013 na działania: odnowa wsi, „małe projekty”, różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej oraz tworzenie mikroprzedsiębiorstw na wsi. Wszystkie LGD obejmują swoim obszarem działania 93% obszaru kraju, a średnia powierzchnia objęta jedną lokalną strategią obejmuje ponad 800 km². W skład LGD wchodzi przedstawiciele sektora społecznego, gospodarczego i publicznego. Na funkcjonowanie i animację lokalnej społeczności rolnicze organizacje otrzymują wsparcie finansowe. LGD różni się od innych stowarzyszeń działających na terenach wiejskich tym, że musi ustanowić Radę, której zadaniem będzie wybór projektów do realizacji. W LGD co najmniej 50% osób na poziomie decyzyjnym, stanowić mają partnerzy gospodarczy i społeczni. To LGD wybierać będzie projekty, zgodne z lokalną strategią, które mają zostać realizowane.

Formy wsparcia finansowego LEADER-a

Działanie 413 PROW: Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju		Zakres wsparcia, wnioskodawca, wysokość dofinansowania
w tym:	"małe projekty"	<ul style="list-style-type: none"> - organizacja szkoleń i innych przedsięwzięć o charakterze edukacyjnym; - promocja i rozwój lokalnej twórczości kulturalnej i artystycznej - rozwój agroturystyki i turystyki na obszarach wiejskich - Budowa bądź modernizacja obiektów sportowych i rekreacyjnych - zakup urządzeń i sprzętu (w tym komputerów z dostępem do Internetu) i ich udostępnianie społeczności wiejskiej w celu podniesienia jakości życia ludności - zakup strojów, eksponatów i innego wyposażenia dla zespołów artystycznych, zespołów folklorystycznych oraz innych grup i zespołów kultywujących miejscowe tradycje i zwyczaje; - renowacja, zabezpieczenia i oznakowania przydrożnych kapliczek, pomników przyrody, odkrywek geologicznych i innych miejsc i budowli charakterystycznych dla danej miejscowości wraz z uporządkowaniem terenu wokół tych miejsc <p>Wnioskodawcy: osoby fizyczne zameldowane na obszarze LGD lub prowadzące działalność gospodarczą na obszarze LGD oraz osoby prawne mające siedzibę na obszarze LGD, w szczególności: organizacje pozarządowe o statusie organizacji pożytku publicznego, kościoły i związki wyznaniowe.</p> <p>Maksymalna wysokość dofinansowania może wynosić 25 tys zł (całkowita wartość projektu nie może przekraczać 100 000 zł)</p>
	Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	<p>Projekty polegające na podejmowaniu pozarolniczej działalności gospodarczej przez rolników lub członków ich rodzin w celu uzyskania dodatkowych dochodów.</p> <p>Typy projektów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dostosowanie obiektów gospodarskich do świadczenia usług agroturystycznych - świadczenie usług dla gospodarstw rolnych lub leśnictwa - świadczenie usług dla ludności oraz usług komunalnych - magazynowanie lub przechowywanie towarów; - wytwarzanie materiałów energetycznych z biomasy <p>Wnioskodawcy: rolnik, małżonek rolnika lub domownik - w rozumieniu ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników</p> <p>Maksymalna wysokość pomocy finansowej udzielonej jednemu wnioskodawcy w okresie realizacji Programu nie może przekroczyć 100 tys. zł, przy czym kwota uzyskanej pomocy nie może przekraczać 50% kosztów kwalifikowanych projektu</p>
	Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw	<p>Dotowane będą projekty o charakterze inwestycyjnym polegające na tworzeniu lub rozwoju działalności mikroprzedsiębiorstw działających na obszarach wiejskich w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - usług dla gospodarstw rolnych lub leśnictwa; - usług dla ludności oraz usługi komunalne; - drobnej wytwórczości, rzemiosła lub rękodzielnictwa; - robót i usług budowlanych oraz instalacyjnych; - usług turystycznych oraz związanych z rekreacją i wypoczynkiem; - usług transportowych; - przetwórstwa produktów rolnych lub jadalnych produktów leśnych; - magazynowania lub przechowywania towarów; - wytwarzania materiałów energetycznych z biomasy; - rachunkowości, doradztwa lub usług informatycznych

	<p>Wnioskodawcy: przedsiębiorca, będący osobą fizyczną, osobą prawną lub jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, który prowadzi działalność jako mikroprzedsiębiorstwo (zatrudnienie poniżej 10 osób i obrót roczny nieprzekraczający równowartości w złotych 2 mln euro)</p> <p>Maksymalna wysokość pomocy finansowej udzielonej jednemu wnioskodawcy w okresie realizacji Programu nie może przekroczyć 300 tys. zł (w przypadku przetwórstwa produktów rolnych lub jadalnych produktów leśnych 100 tys. zł), przy czym kwota uzyskanej pomocy nie może przekraczać 50% kosztów kwalifikowanych projektu</p>
Odnowa i rozwój wsi	<p>W ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” dotowane będą projekty, których celem jest:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawa jakości życia na obszarach wiejskich przez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowanie obszarów wiejskich - rozwój tożsamości społeczności wiejskiej, zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich - wzrost atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej obszarów wiejskich <p>Typy projektów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - remont, przebudowa i wyposażenie obiektów pełniących funkcje publiczne, społeczno-kulturalne, rekreacyjne i sportowe, w tym obiektów zabytkowych - remont, przebudowa i wyposażenie obiektów służących promocji obszarów wiejskich, w tym propagowaniu i zachowaniu dziedzictwa kulturowego, tradycji, sztuki lub kultury - kształtowanie przestrzeni publicznej - budowa, remont, przebudowa publicznej infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystycznych, sportowych i społeczno-kulturalnych - zakup obiektów zabytkowych lub charakterystycznych dla tradycji budownictwa w danym regionie oraz ich adaptacja na cele publiczne - odnawianie, eksponowanie lub konserwacja lokalnych pomników historii, obiektów architektury sakralnej i miejsc pamięci <p>Aby projekt uzyskał dotację, nie może on mieć charakteru komercyjnego. W przypadku, gdy projekt będzie realizowany na nieruchomości nienależącej do wnioskodawcy, musi on posiadać prawo do dysponowania tą nieruchomością przez okres 7 lat po realizacji projektu</p> <p>Wnioskodawcy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - gminy lub instytucje kultury, dla której organizatorem jest jednostka samorządu terytorialnego, - kościoły lub związki wyznaniowe, - organizacje pozarządowe mające status organizacji pożytku publicznego. <p>Maksymalna wysokość pomocy finansowej udzielonej na realizację projektów w jednej miejscowości wynosi 500 tys. zł. w okresie realizacji Programu. Poziom pomocy finansowej wynosi maksymalnie 75% kosztów kwalifikowanych projektu</p>

Szczegółowe warunki i tryb wsparcia finansowego za pośrednictwem LGD regulują przepisy wspólnotowe i krajowe. Wykaz obowiązujących przepisów dostępny jest na stronach Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi <http://www.minrol.gov.pl/pol/Wsparcie-rolnictwa-i-rybolowstwa/PROW-2007-2013/Dzialania-PROW-2007-2013/OS-4-LEADER/Wdrazanie-lokalnych-strategii-rozwoju/Legislacja>. Na stronach Ministerstwa Rolnictwa znajduje się również Baza dobrych praktyk zawierająca zrealizowane projekty ze środków finansowych PROW 2007-2013.

Informacja LGD o ogłoszeniu naboru wniosków na działania realizowane przez LGD publikowana jest w prasie lokalnej i na stronach internetowych LGD. Aktualne informacje o

trwających naborach dostępne są również na stronie Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa www.arimr.gov.pl.

Jakie projekty z LEADERA?

Na LEADER-a wydatkowanych zostanie ze środków PROW 2007-2013 wydatkowane zostanie 787 mln euro, czyli prawie 5% wszystkich przyznanych Polsce środków na rozwój obszarów wiejskich. Środki LEADER-a najczęściej przeznaczane są na rozwój turystyki i promocję regionu, rozwój infrastruktury służącej rozwojowi gospodarczemu regionu, podniesienie estetyki regionu oraz wzrost aktywności społecznej mieszkańców terenów wiejskich. Poniżej przykłady projektów w ramach LEADERA:

KULTURA, HISTORIA	SPORT, REKREACJA, EDUKACJA
<ul style="list-style-type: none"> - organizacja imprez kulturalnych, festiwali - organizacja konkursów wiedzy o regionie - wspieranie zespołów folklorystycznych i artystycznych - otwieranie muzeów - odtwarzanie starych zawodów, sztuki rzemieślniczej - powoływanie regionalnych izb pamięci - organizacja plenerów malarskich i rzeźbiarskich 	<ul style="list-style-type: none"> - budowa ścieżek rowerowych i pieszych - tematyczne szlaki rowerowe i piesze - budowa przystani (rzeki, jeziora) - rewitalizacja istniejących ośrodków wypoczynkowych, rekreacyjnych, - budowa i modernizacja obiektów sportowych (boiska, hale) - utworzenie centrum obsługi turystycznej - edukacja poprzez konkursy, olimpiady, e-learning
DZIAŁALNOŚĆ SPOŁECZNA	PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ
<ul style="list-style-type: none"> - rozwój działalności świetlic wiejskich - organizacja spotkań integracyjnych dla mieszkańców i organizacja imprez o charakterze rozrywkowym - organizacja dożynek i turnieju miejscowości - organizacja klubu seniora i aktywności dla młodzieży wiejskiej - tworzenie kół zainteresowań przy centrach kultury 	<ul style="list-style-type: none"> - szkolenia dla przedsiębiorców wiejskich - promocja produktów regionalnych i tradycyjnych - przygotowanie i wydanie materiałów informacyjnych i promocyjnych zawierających informacje o dostępnej bazie agroturystycznej